

Conturile financiare ale Republicii Moldova

trimestrul III 2024 (date experimentale)

I. Necesarul / capacitatea netă de finanțare

Necesarul net de finanțare a economiei naționale, în trimestrul III 2024, a constituit -12 699 milioane lei, fiind în creștere cu 4 246 milioane lei comparativ cu valoarea indicatorului dat înregistrată în trimestrul III 2023 (diagrama 1).

Capacitatea / necesarul net de finanțare reprezintă conceptul-cheie în cadrul conturilor financiare naționale ale unei țări. Conturile financiare înregistrează fluxul de fonduri care intră și ies din economie și facilitează procesul de evaluare a „sănătății financiare” și a poziției fiscale a guvernului și a țării în ansamblu.

1. Capacitatea netă de finanțare:

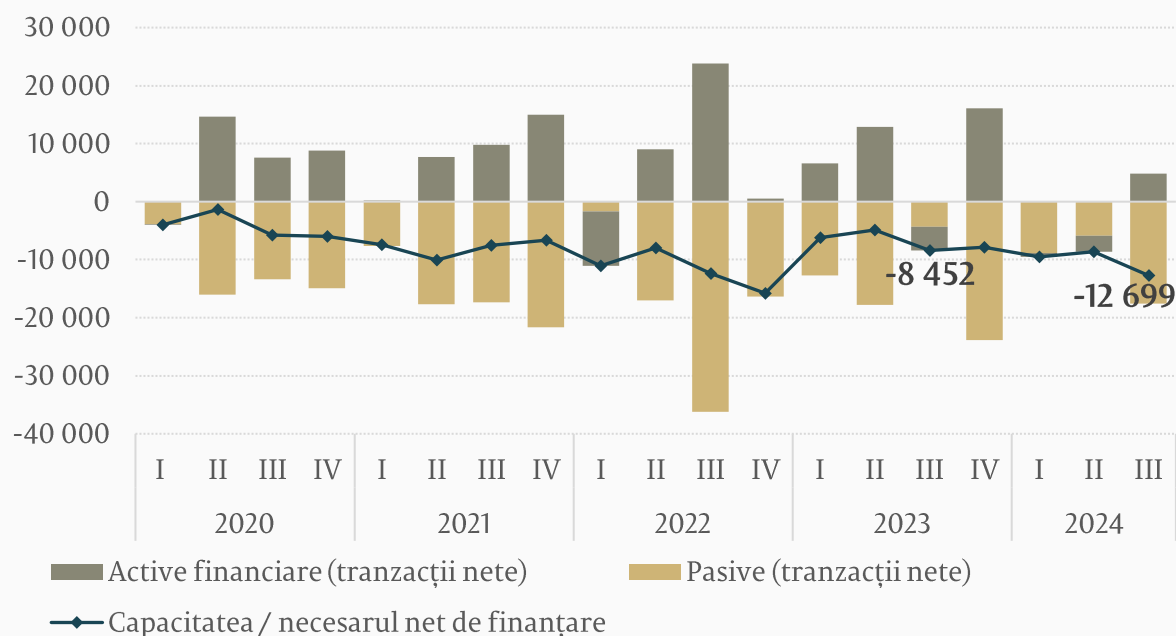
Reprezintă valoarea totală netă a resurselor financiare pe care o țară, un sector instituțional sau o unitate instituțională (cum ar fi o gospodărie a populației) le economisește în perioada de referință și le poate pune la dispoziția altor țări, sectoare sau unități instituționale, prin intermediul instrumentelor financiare.

2. Necesarul net de finanțare:

Reprezintă valoarea totală netă a resurselor financiare de care o țară, un sector instituțional sau o unitate instituțională (cum ar fi o gospodărie a populației) are nevoie în perioada de referință pentru a realiza toate tranzacțiile sale financiare.

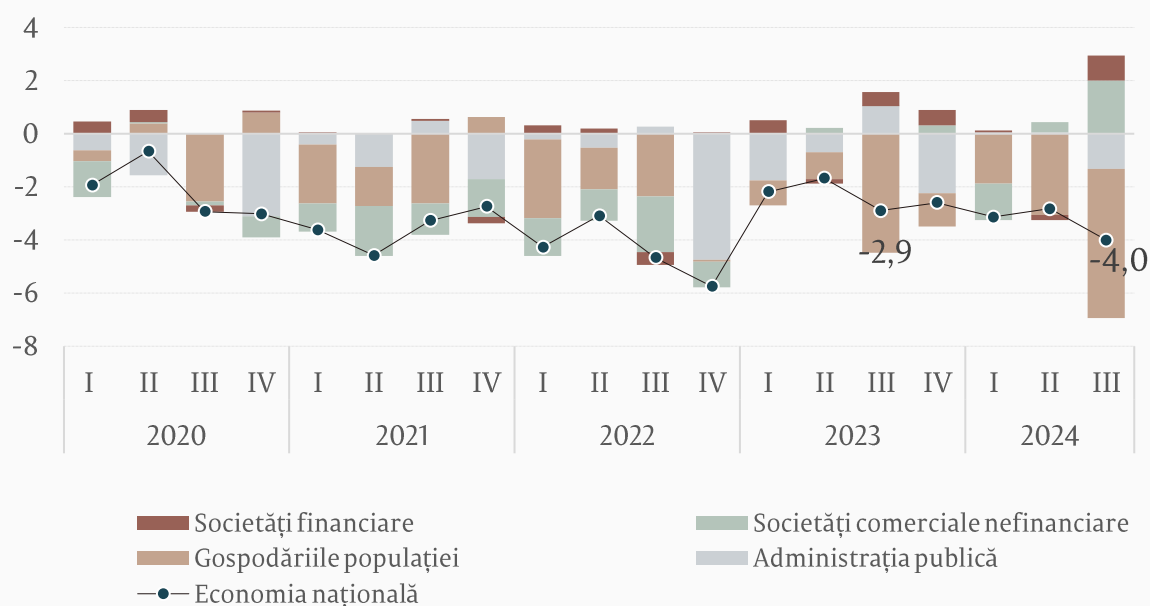
Capacitatea / necesarul net de finanțare se calculează ca diferență între valoarea netă a tranzacțiilor cu active financiare și valoarea netă a tranzacțiilor cu pasivele unei țări, ale unui sector sau ale unei unități instituționale. Dacă valoarea calculată este pozitivă se constată că există capacitate netă de finanțare, iar dacă valoarea acestui indicator este negativă, atunci se atestă un necesar net de finanțare.

Diagrama 1. Capacitatea netă (+) / necesarul net (-) de finanțare a economiei naționale, milioane lei¹

În trimestrul III 2024, necesarul net de finanțare al economiei naționale raportat la produsul intern brut (PIB) a constituit 4,0 la sută, fiind în creștere cu 1,1 puncte procentuale față de perioada similară a anului precedent. Evoluția dată a fost determinată, preponderent, de majorarea necesarului net de finanțare a sectorului gospodăriilor populației² (S.14+S.15), care a crescut de la 4,5% în trimestrul III 2023 până la 5,6% în perioada de raportare (diagrama 2).

Diagrama 2. Capacitatea netă (+) / necesarul net (-) de finanțare a sectoarelor economiei naționale raportată la PIB, %

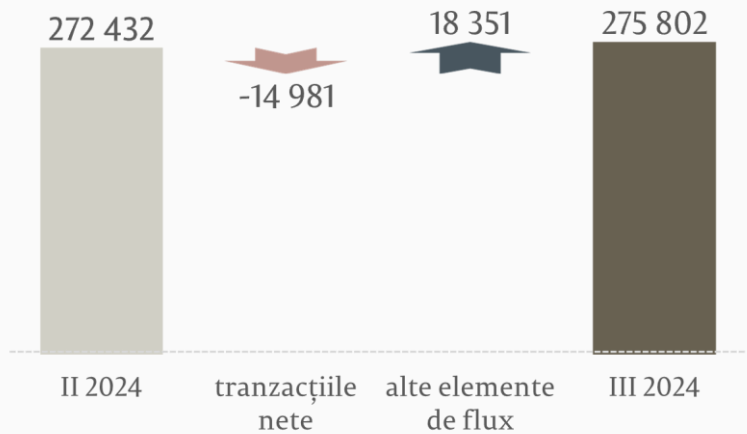
¹ Tranzacțiile nete reprezintă achizițiile nete de active financiare și contractarea netă de datorii. Achizițiile nete de active financiare se referă la diferența dintre achiziții și vânzări de active financiare pe parcursul perioadei analizate, pe când contractarea netă de datorii se referă la diferența dintre contractarea și rambursarea de datorii.

² Se includ și instituțiile necomerciale în serviciul gospodăriilor populației

Totodată, activitatea unităților instituționale din sectorul societăților comerciale nefinanciare (S.11) a generat o capacitate netă de finanțare echivalentă a 2,0 % din PIB, ceea ce a avut un impact semnificativ asupra necesarului net de finanțare a economiei naționale prin diminuarea acestuia.

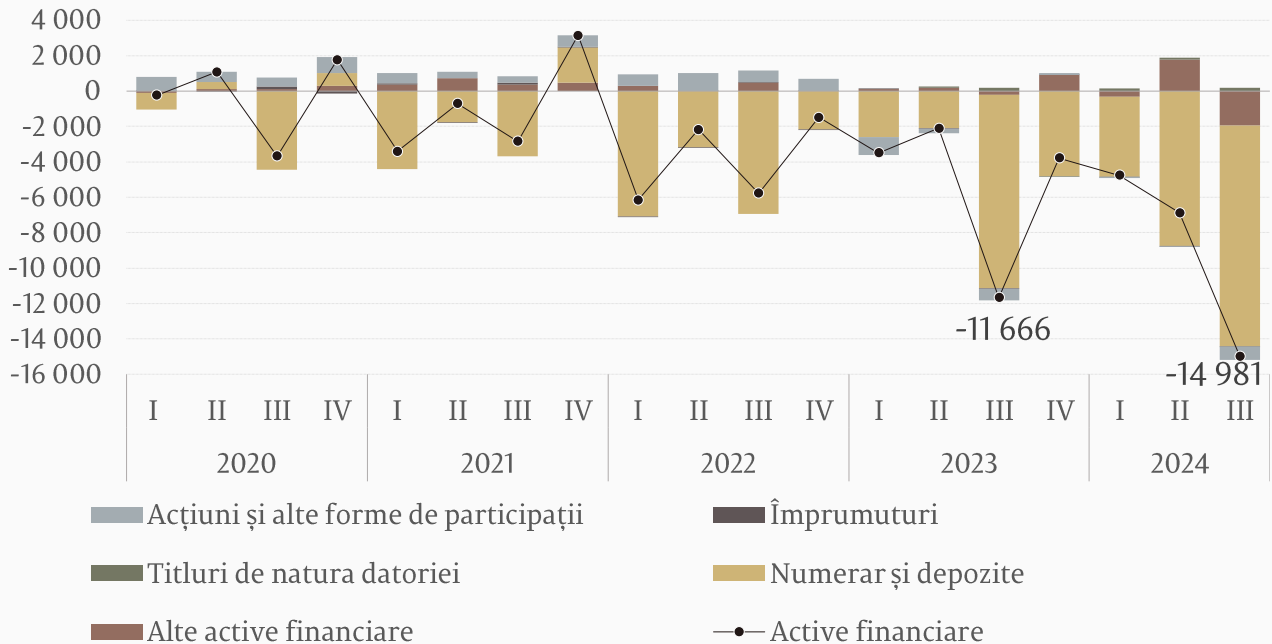
La finele trimestrului III 2024, sectorul **gospodăriilor populației (S.14+S.15)** a deținut active în valoare de 275 802 milioane lei, cu 1,2 la sută mai mult comparativ cu finele trimestrului precedent (diagrama 3).

Diagrama 3. Activele financiare ale sectorului gospodăriilor populației, milioane lei

Creșterea respectivă a fost determinată de modificarea pozitivă a altor elemente de flux, în timp ce tranzacțiile nete cu active au totalizat -14 981 milioane lei și au influențat reducerea soldului activelor.

Diagrama 4. Tranzacțiile nete aferente activelor financiare ale sectorului gospodăriilor populației, milioane lei

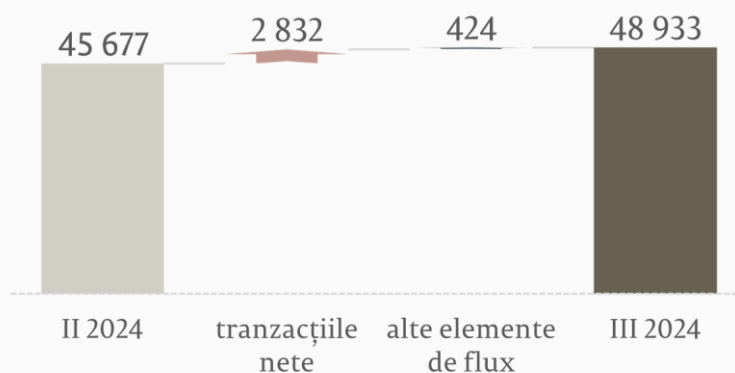
Valoarea negativă a tranșacțiilor nete cu active a fost determinată, preponderent, de volumul sporit al tranșacțiilor de reducere cu active sub formă de numerar în valută deținut de sectorul dat (-16 259 milioane lei), în timp ce plasările nete ale depozitelor transferabile la băncile licențiate rezidente au totalizat +1 557 milioane -lei.

Totodată, în trimestrul analizat a fost înregistrat un interes ridicat față de obligațiunile corporative ale băncilor, tranzacțiile nete fiind de +193 milioane lei.

Pasivele sectorului au crescut pe parcursul trimestrului de referință cu 3 256 milioane lei (7,1 la sută), până la nivelul de 48 933 milioane lei (diagrama 5).

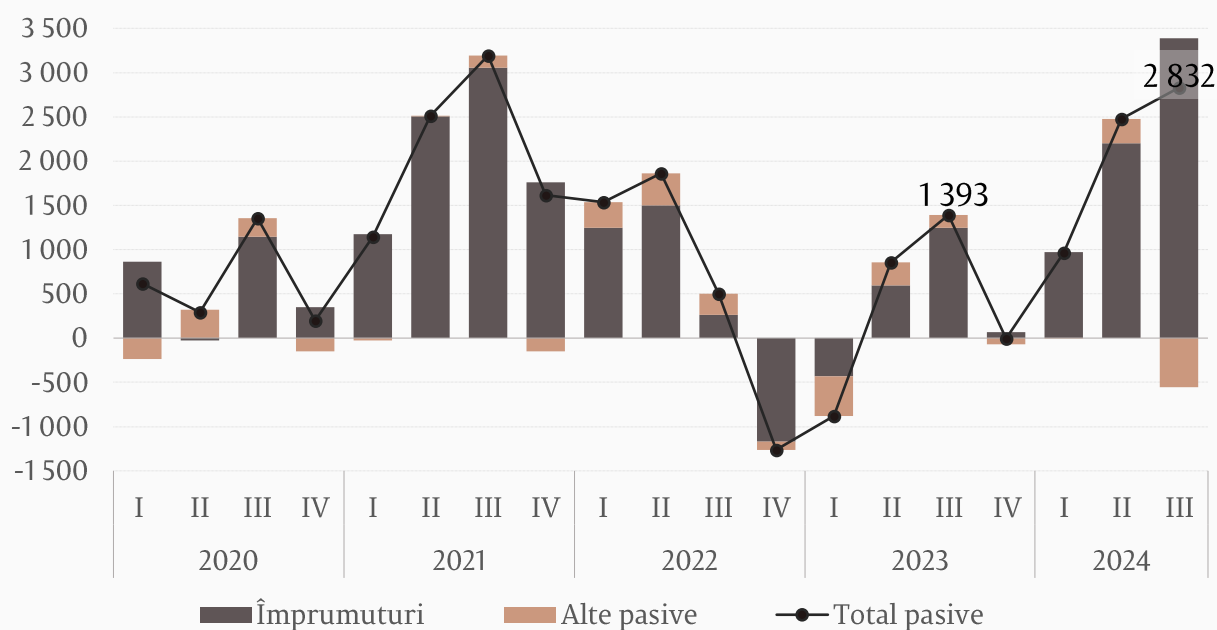
Creșterea respectivă a fost generată de tranzacțiile nete cu pasivele sectorului dat (+2 832 milioane lei), precum și de alte elemente de flux (+424 milioane lei).

Diagrama 5. Obligațiunile sectorului gospodăriilor populației, milioane lei

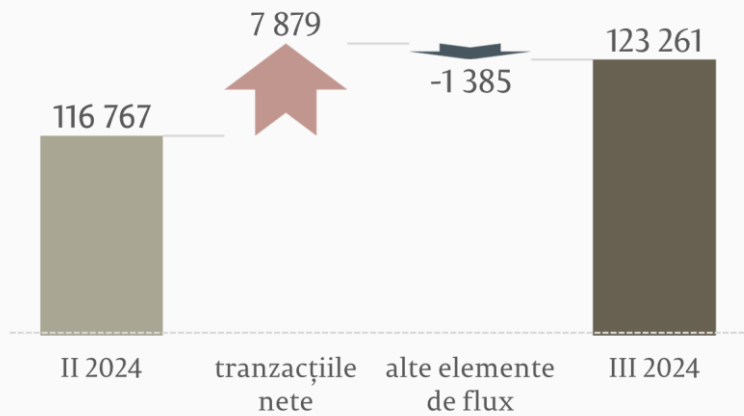
Volumul pozitiv aferent tranzacțiilor nete cu obligațiunile sectorului a fost determinat, în mare parte, de contractarea netă a împrumuturilor, care au constituit 3 386 milioane lei (diagrama 6), partea majoră fiind contractată de la bănci (valoarea netă de 2 735 mil. lei).

Diagrama 6. Tranzacțiile nete aferente pasivelor sectorului gospodăriilor populației, milioane lei

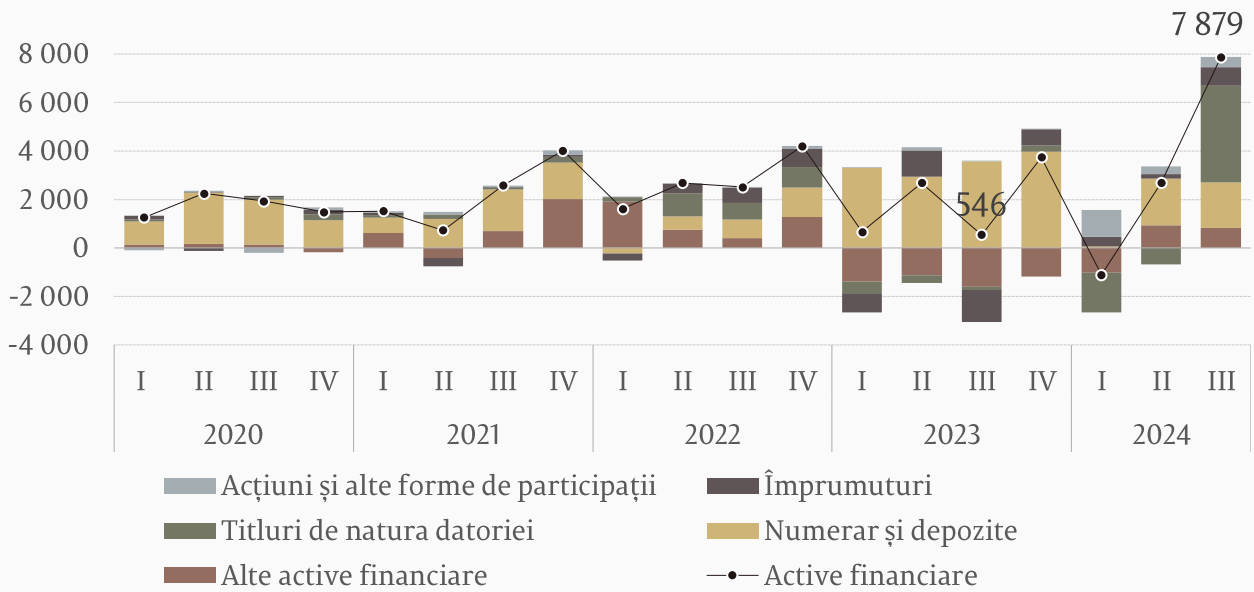
Sectorul **societăților comerciale nefinanciare (S.11)**, pe parcursul trimestrului, și-a majorat activele cu 5,6 la sută, până la nivelul de 123 261 milioane lei la sfârșitul trimestrului III 2024 (diagrama 7).

Diagrama 7. Activele financiare ale sectorului societăților comerciale nefinanciare, milioane lei

Majorarea respectivă a fost cauzată de achizițiile nete de active financiare, care au constituit 7 879 milioane lei, partea majoră fiind reprezentată de titlurile de natura datoriei (în principal, valorile mobiliare de stat), care au totalizat 3 994 milioane lei (diagrama 8).

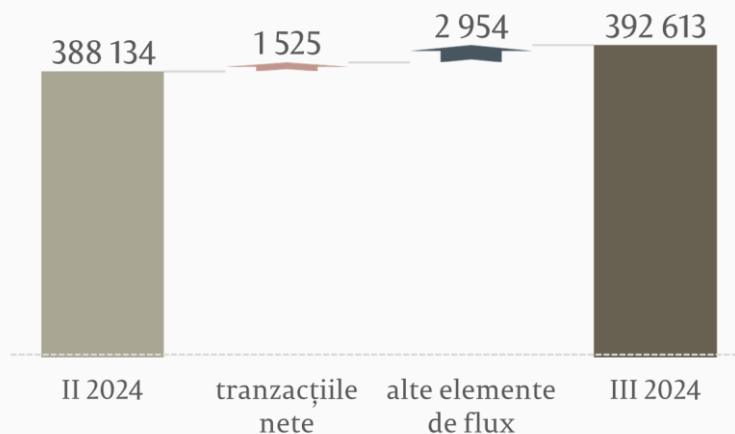
Diagrama 8. Tranzacțiile nete aferente activelor financiare ale sectorului societăților comerciale nefinanciare, milioane lei

În același timp, volumul net al depozitelor plasate la băncile rezidente a constituit 2 198 milioane lei, partea majoră (57,6 la sută) revenindu-le altor depozite.

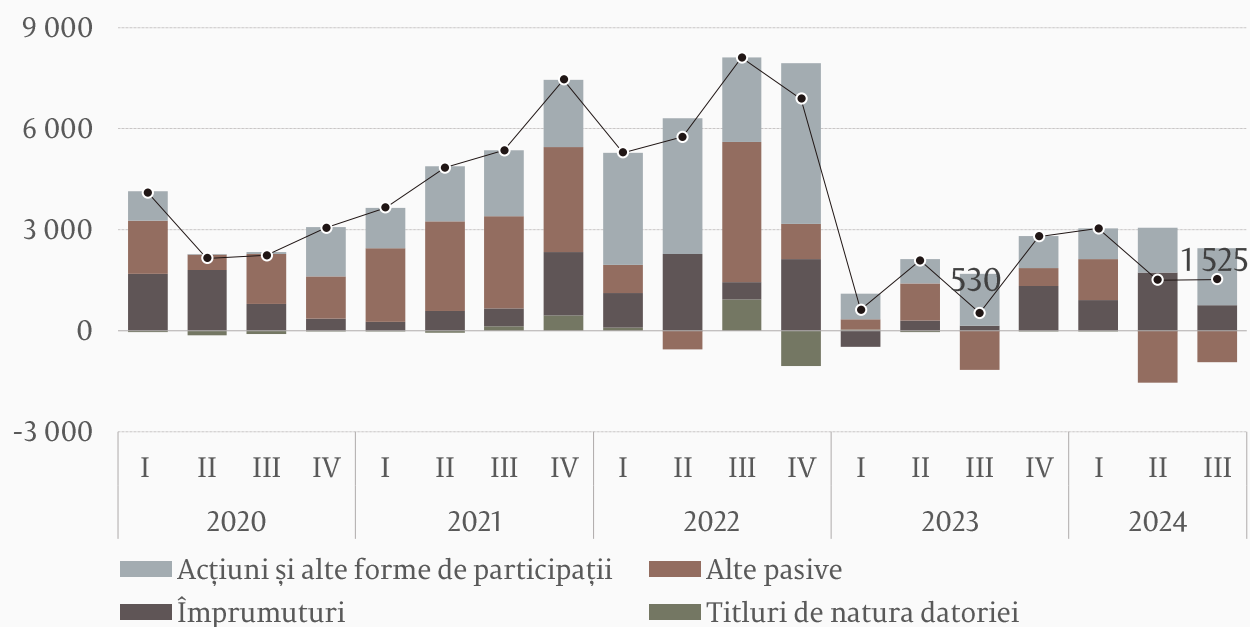
Obligațiunile sectorului societăților comerciale nefinanciare pe parcursul trimestrului s-au majorat cu 1,2 la sută. Creșterea s-a datorat atât tranzacțiilor nete cât și altor elemente de flux (diagrama 9).

Diagrama 9. Obligațiunile sectorului societăților comerciale nefinanciare, milioane lei

Din perspectiva tranzacțiilor nete, emisiunea netă a acțiunilor și a altor forme de participații a constituit 1 696 milioane lei, determinând majorarea obligațiunilor sectorului, în timp ce tranzacțiile nete de rambursare a altor pasive (de -928 milioane lei) au contribuit la diminuarea acestora (diagrama 10).

Diagrama 10. Tranzacțiile nete aferente pasivelor sectorului societăților comerciale nefinanciare, milioane lei

II. Matricele „de la cine către cine”

Conturile financiare și bilanțurile sectoriale (CFBS), în prezentarea lor standard, furnizează informație privind activele și pasivele financiare ale sectoarelor economiei naționale, dezagregate pe instrumente financiare. Această prezentare a CFBS servește mai multor scopuri, cum ar fi: prezentarea economică a sectoarelor economiei naționale și a instrumentelor utilizate, analiza fluxurilor de credite și depozite, precum și evaluarea valorii financiare nete a economiei naționale. Cu toate acestea, o astfel de prezentare nu este concepută pentru a dezvălui și a analiza detaliat relațiile dintre sectoarele instituționale, din perspectiva cine furnizează și cine utilizează fondurile (de exemplu, valoarea creditelor acordate de către sectorul financiar, divizate pe debitori).

Matricele CFBS „de la cine către cine” sunt prezentări statistice, în care pozițiile bilanțiere sau tranzacțiile financiare nete ale sectoarelor sunt prezentate în funcție de sectorul contrapartidei (de exemplu, creditorii și debitorii sunt prezentați pentru fiecare activ și pasiv).

Matricea „de la cine către cine” conține pe orizontală tranzacțiile nete aferente activelor sectoarelor economiei și pe verticală tranzacțiile nete aferente pasivelor sectoarelor economiei. Astfel, relațiile între sectoare sunt reflectate la intersecțiile coloanelor și rândurilor respective.

Dezvoltarea matricelor „de la cine către cine” contribuie la o înțelegere mai bună a modului de funcționare a economiei: cine pe cine finanțează și cine față de cine este expus, în ce sumă și prin ce instrument financiar. Prin urmare, identificarea relațiilor intersectoriale contribuie la analiza modului în care șocurile financiare s-ar putea propaga în întreaga economie sau pentru a evalua expunerile trans-sectoriale prin intermediul unui anumit instrument financiar.

Împrumuturi

Analiza datelor „de la cine către cine” aferente împrumuturilor contractate pentru trimestrul III 2024 demonstrează că cel mai mare creditor este reprezentat de sectorul societăților financiare (S.12), care în perioada de referință a acordat împrumuturi în valoare netă de 5 391 milioane lei, dintre care gospodăriilor populației le-a revenit 3 367 milioane lei. Valoarea tranzacțiilor nete aferente împrumuturilor contractate de către economia națională de la restul lumii a totalizat 3 306 milioane lei, dintre care 3 657 milioane lei constituie contractările nete efectuate de administrația publică.

Tabel 1. Matricea „De la cine către cine” aferentă împrumuturilor, milioane lei

pasive active	S.1	S.11	S.12	S.13	S.14+S.15	S.2	total
S.1		1 022	489	-28	3 367	843	5 692
S.11	-3		-3			760	756
S.12	5 307	1 548	421	-28	3 367	84	5 391
S.13	-452	-526	74				-452
S.14+S.15	-3		-3				-3
S.2	3 306	-266	-105	3 657	20		3 306
Total	8 155	756	384	3 629	3 386	843	

Notă: S.1 - Economia națională, S.11 - Societăți comerciale nefinanciare; S.12 - Societăți financiare; S.13 - Administrația publică; S.14+S.15 - Gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației; S.2 - Restul lumii

Numerar și depozite

Pe parcursul trimestrului III 2024, sectorul financiar a efectuat tranzacții nete aferente numerarului și depozitelor în valoare de 5 421 milioane lei în cadrul economiei naționale, în timp ce restul lumii a înregistrat 12 419 milioane lei în tranzacții nete aferente diminuării numerarului în valută deținute de către sectoarele economiei naționale. Contrapartea principală în ambele cazuri este sectorul gospodăriilor populației.

Tabel 2. Matricea „De la cine către cine” aferentă numerarului și depozitelor, milioane lei

pasive active	S.1	S.12	S.2	total
S.1		5 282	-12 419	-7 137
S.11	1 881	1 881	0	1 881
S.12	-2 155	-2 155	3 839	1 685
S.13	1 780	1 780		1 780
S.14+S.15	3 776	3 776	-16 259	-12 482
S.2	139	139		139
Total	5 421	5 421	-12 419	